

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchneré felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjessy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt-térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

I. évfolyam.

Vasárnap 1892. évi augusztus 14-én.

13. szám.

Versecz 1892. augusztus 11.

Az „E. M. K. E.” után hazánk leghatalmasabb s legrégebb kultúregylete, a „F. M. K. E.” nem régiben tartott közgyűlésén életre való kezdeményezést tett vidéki muzeumok létesítése ügyében, a mennyiben kimondotta, hogy a vidéki muzeumok létesítése iránt országos mozgalmat indít meg olyképp, hogy minden kultúregyletet s minden megyei és városi törvényhatóságot felszólít a vidéki muzeumok eszméjének megvalósítására.

Versecz t. h. j. f. városunk közönsége, s magyar nyelvterjesztő egyesületünk rövid idő múlva meg fogja kapni a „F. M. K. E.” felhívását s határozni kell a felett, hogy azon, — több mint harmincz törvényhatóság szép példája után, melyek kimondották a muzeumok megalapítását meg teszi-e a jelentőségteljes lépést s megteremti-e „Versecz és vidéke muzeuma“-t.

A vidéki muzeumoknak szélesebb keretben, megállapított rendszer szerint kellene létesülniök. Képet kellene adniok az illető vidék gazdasági és kultur-történetéről, hogy a gyűjteményekben ne csak bizarr eszmék, hanem a gyakorlati hasznos gondolatok is érvényesüljenek. Föl kellene tüntetniök bizonyos korszakok szerint az illető vidék mezőgazdaságának, iparának, kulturájának fejlődését egész napjainkig úgy,

hogy e gyűjtemények az illető vidék történetének mintegy látható menetét tárják a néző elé, a ki azután egész közvetlenséggel meríthetne okulást a történelem tanításából. A gyűjtemények rendezésénél teljes tárgyilagossággal és szabadelvűséggel kellene eljárniok azoknak, kik az ügy élére állanak. Arra kellene törekedniök, hogy lehető hűséggel állítsák össze a rendelkezésre álló anyagból a történetet s a napi áramlatok hatásától mentes, igazi történetírói elfogulatlansággal végezzék kötelességüket és se politikai, se faji, se nemzeti ségi, se vallási szempontok által ne vezettetessenek, mikor muzeumot csinálnak.

Közművelődés szempontjából szinte felesleges a vidéki muzeumok létesítésének jelentőségét hosszabban fejtegetni. A múlt külföld nagyobb vidéki városaiban már régóta vannak ily intézetek, s a bennök összehalmozott gyűjtemények nagy történeti becsét méltányolják a tudósok, gyakorlati hasznukat pedig igazolja az élet.

A különböző kultúregyletek pedig annyival inkább buzgólkodhatnak az ügy érdekében, mert a vidéki muzeumok a kultur-missiónak megannyi üdvös tényezőjéül fognak szolgálni. A vidéki városok fogyatékos társadalmi életét is föl lehet lendíteni az által, ha a muzeumok anyagot adnak kulturális mozgalmakra, a minők a nyilvános népszerű előadások és felolvasások. De a

nemzeti szellem és hazafias érzület ébrentartására, meg fokozására is alkalmasak lesznek az oly intézmények, melyek a régmúlt idők dicsőségének, küzdelmeinek, bajainak és örömeinek emlékeit tárják a jövő nemzedék elé. Minden nagyobb vidéki városban vannak tudományosan képzett férfiak, a kik szívesen meghozzák a nemzeti kultúra számára azt az áldozatot, hogy tudásuknak és szabad idejüknek egy részét rászenteljék az üdvös kezdeményezésre. És minden megyének, minden nagyobb városnak területén találkozik elegendő anyag arra, hogy abból megalkossák a muzeumnak magvát. Bizton számítani lehet az oly magánosok áldozatkészségére is, kiknek már vannak értékes, történeti becsü dolgaik, sőt bizonyára sokan lesznek ezek közt, kik ereikét már azért is szívesen a muzeum rendelkezésére bocsátják, mert jól tudják, hogy az kegyelettel megőrzi azoktól az eshetőségektől, miknek privát kezekben a praetium affectionissal bíró dolgok ki vannak téve. Csak módot kell keresni arra, hogy a magánosok lelkesedése is fölébressztesse a közérdekű ügy sikere iránt. Az itt-ott már meglévő régiséggyűjtemények is felhasználhatók a szélesebb keretben létesítendő muzeumok alapjául. És a törvényhatóságok székhelyein, meg a nagyobb városokban a muzeum helyisége se okozhat a kezdeményezőknek nagyobb gondokat, mert valamely

Tárca.

Ima a hazáért.

(Szegedi Naplóból)

Isten, ki szemedet mindig nyitva tartod,
Még a féregtől se fordítod el arcod,
Látod a jövődöt csak úgy, mint a multat,
Böles gondoskodásod soha el nem mulhat,
Nemzeteknek sorsát intézed egedbül,
Vezeted napfényen, árnyakon keresztül:
Függjön tekinteted a mi szép hazánkon,
Minden porszemére töled áldás szálljon!
Te tudod legjobban: drága föld ez nekünk,
Minden talpatját megáztatta vérünk,
Őseink porából fakad itt a fűszál,
Végig a levegőn az ő sohajuk száll.
Századok keservét hordozza a szellő,
Honfgyász az égen a fekete felhő,
Tisza, Duna, Sajó könyveinkből támadt —
Oh nagy Isten, áld meg a mi szép hazánkat!
Hamvaikat őrizd, kik a honért haltak.
Parancsolj, Uram, az égi madaraknak:
Hadd menjenek széjjel, szóljanak mindnyájan
Sirjaikon szerte a magyar hazában.
Adj nekik pihenést, üdvözítő álmot.
Legyen esontjaiknak nyugodalma áldott!
Kegyelmetes utód szórja be virággal
S tanuljon a portól századokon által.

Áld meg, akik javát munkálják a honnak,
Hirnevén, örömen híven fáradoznak!
Gyujts lelkükben erő, tündöklő világot!
Lehelj a szívükbe olthatatlan lángot!
Hadd mutassa e két égő fáklya fénye:
Hol van a haladás nemzeti ösvénye.
És ha megtalálták: utjokat ne fedd el!
Igazítsd a célhoz szent segedelmeddel!

Add, hogy virágozzék békén Magyarország,
Ragyogja be földjét az arany szabadság.
Hegyei közt boldog népek dala zengjen.
Messze róma síkján sárga kalász rengjen.
Sátoros erdőkben szapora vad járjon,
Izes hal cikázzeék gyöngyöző hullámon.
Mesterség, művészet, tudomány fejlődjék,
Szálljon a hazára koszorú, dicsőség!

S ha a vész fenyeget, harsona megharsan:
Kardjaink élére szállj zúgó viharban!
Csapj le, mint a villám, ellenség hadára!
Ne érezze sarkát szép hazánk határa!
Szállj, mint eleven tűz, lobogással égve,
Hónszerelem gyanánt mindnyájunk szívébe!
Bátoríts, vezérelj tartós diadalra!
Szabadság Istene, vigyázz a magyarra!

Tartsd a magyar népet mindig szent karodban,
Mint egy erős, bátyás, gyönyörű városban!
Oh, akinek, Uram, ott van a lakása,
Nem eshetik soha semmi bántódása.
Ovd ezt az országot! Legyen nagy, hatalmas!

Zsámolyodho' szálló hő imánkra hallgass!
Légy a mi kővárunk, paizunk, oltalmunk!
A hazáért éljünk! Ha kell: meg is haljunk!

Pósa Lajos.

A bögözdí dynamitmerénylet.

(Igazi történet)

A színhely Bögözd, ismert város.
Idő: Nemrég elmúlt napok.
Személyek: A polgármester nyolcz-, illetőleg tízéves fia, Károly, az idősebbik, játsza a főszerepet,
— Te, Pista — szóló öcséséhez Károly, — nem játszanánk egyszer dynamit-merényletet? Olyant, minőt apa tegnap az újságból olvasott föl.
— Természetesen. — felelé Pista, ki az „r” betűt még nem tudta tisztán kiejteni. — Van nálad egy dynamit-bomba?
— Az nincs; de majd készítünk egyet.
És a két ifjú gonosztevő apa új kürtő-kalapját veszik elő, megtöltik forgácssal, hamuval; s e gyanus keverékhez még vizes sarat is adnak hozzá.
Az egészet pedig gondosan papírba göngyölik.
— No jól van, de mit robbantunk a levegőbe!
— Magától értetődik, hogy az iskolát! — kiáltá mogorván Károly.
Néhány perc múlva a bombát az iskola nyitott pince-ablakába dobták s képzeletük tökéletes uralma alatt, néhány lépéssnyire az iskola-épülettől szorongva lesik az exploziót.

középületben könnyű szerrel helyet adhatnak a kezdetben amugy se nagyarányu gyűjtemények számára.

Versecznek, mint egy nagy kiterjedésű vidék geográfiai központjának minden esz-közt meg kell ragadnia arra nézve, hogy kulturintézményei szaporodjanak s az ide gravitáló vidék rokonszenvét még inkább megnyerje.

A Temesvárott lévő délmagyarországi muzeum, — mely méltán képezteti büszkeségünket — aránylag messze van Versecztől s jelenleg nincs is még oly beosztása, mint a minőt e sorok elején említettünk. Közönségünk kíváncsiságából esetleg megtekinthetünk akkor, midőn délvidékünk metropolisába berándul, gyönyörködhetik a pompás kis palotában, de közvetlen hatása városunk és vidékünk polgárságára alig lehetséges.

Ha a szomszédos kis Fehértemplom felállíthatja városi muzeumát, annál inkább megteheti azt Versecz, mely mint már fentebb is említettük szinte praedestinálva van arra, hogy mint egy nagy kiterjedésű vidék központja vezérszerepet vívjon ki magának.

Tegyük tehát már most megbeszélés tárgyává az életre való eszmét, vitassuk meg a módokat, melyek alapján megteremthetjük „Versecz és vidéke muzeumát“.

Napi hírek.

Ő Felsége koronás magyar királynak születésnapját f. hó 18-án Csütörtökön nagy fényvel és ünnepélyességgel fogja megülni városunk loyális lakossága. A templomokban háladó isteni szünetek tartatnak, különösen szerfelett fényesnek ígérkezik magy. kir. honvédezdünk kivonulása, midőn az összes tisztek megjelennek s midőn körülbelül 1600 honvédbaka fog a templom előtt díszben felállani. Hasonló fényvel fogják megünnepelni 20-án szombaton Szt.-István első apostoli király országos ünnepét is.

Hymen. Crenianu Antal köz- és váltóüggyvéd eljegyezte Pancsováról Mersics cs. és k. őrnagy leányát. — Nemeskéri Kiss Jenő, a pécsi püspökség gazdasági hivatalnok, a múlt napokban eljegyezte Dietrich Viktoria k. a., a verseczi hölgykoszorú egyik kedves virágát. Gratulálunk.

Weifert Károly városi főjegyző pár heti

Hirtelen megjelenik az iskolamester a látóhatáron. Kinyitja a pinceajtót és leindul a pinczébe.

Hideg borzadály futja át a fiúk testét. Ha a bomba abban a perczen robban fel, mikor a mester lent van, úgy elszakítja mindkét lábát, mint annak az embernek Párisban; s ők lesznek gyilkosai. — Tanító úr, az Istenért, ne menjen a pinczébe! Egy bomba van a pinczébe!

Mintha skorpió csipte volna, úgy ugrott vissza a tanító.

— Honnét tudod ezt fiu?

Károly zavarba jött. Kétségbeesetten forgatja ujját szájában. A várt kaland helyett biztos veres íntegyet. De kiségit ekkor Pista sohasem nyugvó képzelete.

— Egy nagy embej dobta be — tanító új hosszú fekete szakállal; úgy nevetett, mikor bedobta! — Maradjatok itt, — kiált a tanító. — Ne engedjétek senkit lemenni!

S elrohan a polgármesterhez.

— Dynamit-merénylet, az isten szerelmére egy dynamit-merénylet!

A polgármester reszkető kezekkel keresi kalapját. Nem találja sehol. Végre megkapja botját és kirohan fedetlen fővel.

E közben a helység lakosságának fele az ijedelem helyére gyűlt.

— Gábor, menjen csak a pinczébe és hozza ki a dynamit-bombát, — szólt a polgármester a hajduhoz,

— Harmadik nőm van s a két elsőltől hat neveletlen gyermekem, — felel ez fogvaczogva.

A polgármester belátta, hogy igaza van. Végre jó ötlete támadt: — A tűzoltóság. Eltelt egy félóra. E közben táviratoztak a kö-

szabadságát a múlt szerdán kezdte meg, s városunkból Pozsonyra utazott.

Strasser Albert, a temesvári kereskedelmi és iparkamara titkára, a múlt napokban alaposan megszemlélte Zoffmann Sándor új és a modern igényeknek teljesen megfelelő sörgyárát, s a tapasztaltak felett kifejezte elismerését.

Nyugdíjba menő tisztviselők. Jelinek Lajos pénzügyi tanácsos, temesvári kir. pénzügyigazgató helyettes nyugdíjba ment.

Kuncz Elek utóda. Jó forrásból tudni véli a „Pesti Napló“, hogy Kuncz Elek nagyváradi tankerületi főigazgató Kolozsvárra fog áthelyeztetni, nagyváradi főigazgató pedig Nát a falussy Kornél kassai premontrei igazgató lesz.

Magyar nyelvterjesztő egyesületünk még a múlt iskolai év végén folyamodványt intézett a magy. kir. államvasutak igazgatóságához, hogy a cseregyermek és azok kísérői részére — (az oraviczabányai „Arany kör“-nek adott ily kedvezményhez hasonlóan) — mérsékelt árú vasuti menetjegyeket sziveskedjék engedélyezni. Az általános igazgatósági (üzleti) főosztály feleletül a múlt napokban a következőleg válaszolt: F. é. jun. 3-án 49. sz. a. kelt beadványára értesítjük, hogy a cseregyermek és azok kísérői részére kérelmezett utazási kedvezményt saját hatáskörünkben nem engedélyezhetjük. Sziveskedjék ennél fogva aziránt kersk. m. kir. Miniszter Ő Nagyméltóságához folyamodni. Az új folyamodvány már elküldetett, s reméljük, hogy lesz is eredménye. Az ajánlott cseregyermek elhelyezése most már megkezdett, s naponként érkeznek ez iránt levelek egyesületünkhöz.

Pompás magyar díszruha fölött volt alkalmunk gyönyörködni a múlt napokban. — Dr. Seemayer Károly köz- és váltóüggyvéd, magy. nyelv terj. egyt. elnök 1300 frtért ritka szép kivitelű magyar díszruhát rendelt meg egyik budapesti czégnél. Nagyon jól van ez így. A ki teheti s módja van hozzá, viselje ünnepélyes alkalmakkor magyar nemzeti díszruhánkat, melynek csin- és díszre nézve alig van a földön párja. A szép példát — mint halljuk — a tehetősebb törvényhatósági bizottsági tagok közül többen is fogják követni, s akkor városunk deputátussai „nagy alkalmakkor“ nem fognak majd szégyenkezni a nagy egyszerűség miatt.

Jönnek a honvédek. A magy. kir. verseczi VII-ik honvédegység ezred, tudvalevőleg, mielőtt Lugosra elmenne az őszi gyakorlatokra, városunkban fog összpontosítani. A már itt lévő első zászlóaljhoz tegnap 13-án bevonult 6 tisz és 535 legény. Az oraviczai 2-ik zászlóaljtól f. hó 23-án kedden bevonul 17 tisz és 500 legény; a pancsovai 3-ik zászlóaljtól 1 alezredes, 16 főtiszt és 550 legény. Az ezredgyakorlatok itt Verseczen 13-ától 31-ig fognak tartatni, a mikor az ezred Lugosra fog távozni városunkból.

A verseczi lövészársulat nevében Fierz Ernő elnök és Florian György titkár felhívást bocsátottak ki a t. cz. közönséghez, melyben a mai napon megkezdődő s f. hó 22-ig tartó királylövészet alkalmából kiosztandó díjak aján-

zeli kerületi városba a fősolgabirónak. Előrobog-nak a feeskendők.

— Egy — kettő — egy kettő — —

Vastag sugár hatol a pinczébe. Egy rettenetes panasos vonítás hallatszik erre, mely minden jelenlevő velőjéig hatol. A tűzoltók elhalványodva hagyják abba a munkát.

Ekkor megjelenik a pince ajtájában esuron vizesen Cásár, a bíró kutyá-a. Szájában darab szalonna van. Vadul tekint szét, megrázza bundáját, behuzza farkát s elszalad.

Ismét megkezdik a feeskendezést. A víz a pince ablakáig hatol. Egy bátor tűzoltó halászhalóval s hosszú rúddal odáig merészkedik.

Régi papucsot, pár almát, pár darab szalonnát s a tanítóné ruháját halászta ki. Minden darabra irtóztató borzalommal és féltő tisztelettel néztek.

Végre egy határozottan valami, ujságpapírba göngyölve jött napvilágra.

— A gyógyszerárba vele; Müller, tartsa magasra, nehogy leessen meg szétrobanjon. A gyógyszerész úr vizsgálja meg vegytanilag.

A gyógyszerár küszöbén a gyógyszerárósné határozottan tiltakozik az ellen, hogy a „bombát“ házába vigyék.

— Férjem nincs itthon! — kiállta.

— Nézzen csak ki a függönyök mögül, — felelt a hajdu.

Négy esendőr kíséretében kocsit robot végig az úton: a fősolgabiró érkezett meg. Parancsára a corpus delicti-t a főpiazra viszik. A patikáros, a segédje és inassa állják körül.

— Nyisd fel a papírost, Antal, — parancsolja remegő hangon a patikáros.

De Antal úgy visít, mintha nyársra húzták

dékozására hívják fel a verseczi hölgykoszorút és a lövészek barátait. A királylövészet, mint a jelentkezések mutatják, idegenek is szép számmal fognak részt venni.

Deákjaink hangversenye iránt, — mely tudvalevőleg Ő Felsége születés napján fog megtartatni — városunk és vidékünk lakossága körében nagy az érdeklődés, különösen azon házakban nagy a készülődés, hol dobogó szívű kis bakfischeknek adatott meg a szülék részéről az engedély, hogy a valóban élvezetesnek ígérkező hangversenyen és táncmulatságon részt vehessenek. 1. Nyitvány: „Népdalegyveleg“, előadja az ifj. zenekar. — 2. „Szeretem a nőt“, hum. monolog francziából fordítva, előadja Heszler Emil. — 3. „Talpra magyar“, férfi négyes kar ifj. Szász Károlytól, előadja az ifjúsági zenekar. — 4. „Der Carneval von Venedig“ hegedűszóló zongorakisérettel Haesznerrel, előadja Crenianu Aurél. — 5. „Verseczi diákok“, gyorspolka Heszler Emiltől, előadja az ifjúsági zenekar. — 6. „Magyar népdalok“. Baritonszóló zongorakisérettel, éneklő Rigitsky Sándor. — 7. „Humoristischer Monolog“, előadja Kohn Miksa. — 8. „Két éves önkéntesek indulója 25 S.“ Mátray Edétől, előadja az ifjúsági zenekar. — A mulatság tiszta jövedelme a verseczi főreáliskola kebelében alakult „ifjúsági zenekar“ tőkétjét fogja gyarapítani, éppen ezért a jótékony cél érdekében kívánatos, hogy T. CZ. közönségünk támogassa tanuló ifjaink szép vállalkozását. A belépti jegyek már most előzőleg is kaphatók Kirchner J. E. özvegye felvételi irodájában. Helyek árai: Első hely: 1 frt., II. hely 60 kr., diákjegy 30 kr.

Szép ajándék. Egy magát megnevezni nem akaró emberbarát 100 frtot adott át Seemayer János polgármesternek, mint az árvaházi bizottság elnökének, hogy azt az árvaházi alaphoz csatolni sziveskedjék. — A szép cselekedet nem szorul dicséretre.

Magy. kir. állami telefonunkat a közönség mind nagyobb és nagyobb mértékben veszi igénybe, különösen nagy hasznát veszi a kereskedő világ, mely az új intézmény elnyeit mindinkább megismeri. Szerkesztőségünk telefonja is naponként többször vétetik igénybe, s nagyon kényelmes dolog az, hogy mindenfelé lehet kérdéseket intézni — s munkatársaink telefon útján is beküldhetik értesítéseiket.

A nagy-becskerekeli dalárdista kirándulásra még csak a mai napon lehet jelentkezni. Ez úton felhivatnak tehát mindazok, kik résztvenni kívának, hogy a jelzett helyeken utazási szándékaikat bejelenteni sziveskedjenek, mert csak úgy részesülhetnek a kilátásba helyezett kedvezményekben.

A szegedi II-ik honvédkerületi parancsnokság értesítette a városi tanácsot, hogy az itt összpontosított honvédség őszi gyakorlatai alkalmával felmerült mezői károkat azokat megtörtént után azonnal jelentésük be a parancsnokságnál, hogy azok megtéríthetők legyenek.

volna s nincs hatalom, mely reá bírná, hogy közleldejk a „dynamit-bombához“.

Erre előlép a segéd.

— Erre — kiált hirtelen egy női hang — ne közelíts!

A patikáros szép leánya árulta így el titkos szerelmét. Az apa agyában nagy elhatározás fogamzik meg.

— Tegye meg, segéd úr, kíváncsága teljesüljön. Ha életben marad, úgy leányom keze legyen az öné.

Épp úgy történt, mint Schiller „Buvár“-jában. Az ifjú óvatosan kezdi bontogatni az ördöggéptől a borítékot. Mindenki néhány lépésnyire hátrált s lelkét az istennek ajánlja.

— A „Tárogató“ — mondja tompa hangon az ifjú, ki szorgosan vizsgálja a lehámlott papírokat. Az irnok, kit a solgabiró magával hozott, minden szót feljegyez.

A „Hirkürt“. A fősolgabiró figyel. A „Harsóna“. Most valami fekete következik. Mindenki visszafójtja lélegzetét.

— Egy selyem czilinder, — diktálja tovább az ifjú, forgács, hamu, sár!

Az este Bögözdön több bort ittak, mint más-kor négy hét alatt. Mindenki úgy érezte, mintha valami nagy veszélytől szabadult volna meg.

Csak Károly és Pista nem voltak megelégedve a nap eredményével. Magán-értesülésem szerint a következő napokban csak is nagy fájdalom közepette ülhetek le a padra. Az apa botja volt e fájdalom okozója; a lakodalmig minden elmulik, szokták mondani, s ez esetben nem is a saját lakodalmukig kell várniok, mert már a következő napokban a segéd és a patikáros leánya átadták a papnak az iratokat, melyeket egy vőlegény s meny-asszonytól követelnek.

Magy. kir. posta-, távirtda- és telefon-hivatalunk ablakában naponként kített meteorológiai időjelzési táblát mind nagyobb és nagyobb figyelemben részesíti városunk lakosságának azon része, kik ez időjelzés hasznos ágát és czélszerűségét megítélni képesek. Haladunk tehát e tekintetben is.

Jászay Mari verseczi vendégszereplése után Placz Antalnak, — ki a művésznőnek elutazásakor virágcsokrot nyújtott át — megküldte arcképét a következő sajátkezű háttírával: „Fogadják kérem oly szívesen, a mily örömet okozott nekem az ön kedves figyelme.”

A temesvári kereskedelmi és iparkamarába a mai napon 4 rendes és négy póttagot fognak választani a jogosított kereskedő és iparos választók. Az érdekeltek körében ez alkalommal nagyobb a mozgalom mint más években s a korteskedések ugyancsak folynak.

A verseczi iparosok dalárdájának tagjai a mai napon részt vesznek a lugosi „Liederkrantz” fenállásának 10 éves jubileumán.

Billmann Márton †. A csanádi egyházmegyét ismét nagy veszteség érte. Klerusának egyik legkiválóbb tagja, Billmann Márton lugosi főgimnáziumi igazgató Karlsbadban hosszas és kínos szenvedés után elhunyt. A megboldogult kitünő képzettségű tanfőúr volt. 1832. szeptember hó 24-én született Moraviczán, Temes vármegyében. A gimnáziumot Temesvárott és Szegeden, a teológiát Budapesten végezte. — A budapesti papnöveldeben iskolatársa volt Desewffy Sándor csanádi püspöknek. Mikor elvégezte a teológiát, néhai Csajághi Sándor akkori csanádi püspök Bécsbe küldte föl a jeles férfit, hogy teológiai tanárnak képezze ki magát. Billmann két évig volt Bécsben és 1855-ben visszatérve, áldozárrá szenteltetett föl és prefektus lett a temesvári papnöveldeben, melynek abban az időben — a többek közt — Schlauch Lörinz, jelenleg nagyarádi püspök és Vuchetich István zágrábi kanonok voltak tanárai. Billmann 1858-ban átvette a lugosi gimnázium igazgatását, mely állásában azóta számos jeles szolgálatot tett a magyarosodás ügyének. Krassó-Szörény vármegye tisztviselői, Jakabffy Imre főispántól kezdve, csaknem mind az ő tanítványai voltak. Mikor 1867-ben Krassómegeye üdvözlő feliratot intézett a királyhoz, a megye közönsége Billmannt kérte fel a felirat megírására. Billmann a feliratot oly gyönyörűen fogalmazta meg, hogy az akkor feltűntetett az üdvözlő feliratok közt. A megye azzal hálaolta meg Billmann munkáját, hogy tiszteletbeli főjegyzőjének tette és ezüst tintatartót és arany tollat adott neki ajándékként. Billmann 1876-tól 1879-ig Krassómegeyének ideiglenes tanfelügyelője is volt, s mint ilyen különösen a román felekezeti iskolákra fordította figyelmét, melyekben igyekezett meghonosítani a magyar szellemet, a mi akkor nem kis feladat volt Krassóban. A megboldogult élénk részt vett a közügyekben; tagja volt Krassó-Szörény vármegye törvényhatósági bizottságának, tiszteletbeli ünöke a lugosi görög katolikus szentszékeknek és választmányi tagja a lugosi magyar dalkörnek, melyet ő gyakran szellemi termékeivel is támogatott. A teológiai szakirodalomban elismert, jeles névvel bírt. Erdemeit a király néhány év előtt a Ferencz-József rend lovagkeresztjének adományozásával jutalmazta meg, — Billmann már régóta gyomorbeteg szenvedett. Évenként kiment Karlsbadba és mindig üdvülte tért vissza. Az idén július közepe táján ment ki, de ezuttal nem találta meg az enyhülést. Bajja egyre súlyosabbá vált, míg végre a halál f. hó 9-én véget vetett szenvedéseinek. Az utolsó kenettel Schöbl Manó leitmericzi püspök látta el. Billmann halála bizonyára őszinte, igaz részvétet fog kelteni a délvideken. Az örök világosság fényeskedjék neki!

(D. K.)

Bütorozott lakások kerestetnek. Több főreáliskolai tanár a jövő tanévre egy vagy két szobás bütorozott garzon lakást keres. Jelentkezéseket elfogad e lapok szerkesztősége.

Az szent István napi ünnepélyre felrúdulók el ne mulasszák megtekinteni a fővárosi vígadóbéli 48/49-ki szabadságharcunk emlékének gyűjteményét. A 48-as kiállítás az idén teljesen rendezett és ezenkívül igen nagyszámú újabb kapott ereklyéket és képeket tartalmaz. Külön csoportban vannak a hős Bem apóra, Gújonra és a vértanúk szobája mellett a Görgeyre vonatkozó emléktárgyak és képek: A kiállítás mostan 1800 képet és harmadfelezer egyéb emléktárgyat tartalmaz. Kétszer annyit, mint tavaly.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága az eddig Báziason fennállott hajózási főgynök-

seget és hajózási felügyelőséget folyó évi aug. hó 1-vel feloszlatta, minek következtében az érdekelte kereskedelmi körök figyelmeztetnek, hogy ezentúl egy forgalmi, mint díjszabási és szállítványozási kérdésekben felvilágosítások és intézkedések végett magyar kir. államvasutak hajózási szakosztályához (Andrássy-ut 75.) forduljanak.

A kocsipodgyász bevétele a személykocsikba. A magyar királyi államvasutakról vett értesülés szerint az utasok az utóbbi időben gyakran nagy, vagy oly sok darabból álló podgyászt visznek magukkal a személykocsikban, hogy az a podgyászrekeszen minden egyes utasnak jár, az ülőhely szélességének megfelelő helyen nem fér el és ennek következtében vagy az ülőhelyeken vagy a kocsi alján vagy a folyosókon helyezik azt el, mely eljárás ugy az üzleti szabályzat 27. §-ával, mint a podgyász díjszabás idevágó határozmányával ellenkezik. Figyelmeztetik tehát az utazó közönség, hogy a többi utazók kényelme szempontjából is az állomási és vonatkíséret-személyzet utasítottat, hogy a nagyobb podgyászt vivő utasoktól annak feladását követeljék.

Öngyilkosság. F. hó 6-án a mult szombaton reggel egy idegen ember érkezett a „naphoz” címzett vendéglőbe, délelőtt többféle bevárlásokat tett, nyugodtan megebédelt és megvacsorált, s visszahúzódott szobájába. Esti 8 óra tájban lövés hangzott a szobából. A vendéglős egy városi rendőr segítségével a bezárt ajtót betörte s az ágyban vérben úszva találta az utazót. Kis kaliberű revolverrel szájába lőtt, s mire hozzá férhettek már halott volt. A rendőrség megkezdvén a kutatást kilétte után, másnap kiderült, hogy az öngyilkos Huger Bol-dizsár károlyfalvai polgár Minrath nevű fia, kinek szabóüzlete volt Alibunáron. Mint a vizsgálat kiderítette, az öngyilkosság oka családi viszályban keresendő. Anyósa és nejevel folytonos pörpatvarban élt a szegény szabó s megunván a világot, Verseczre jött, hogy kioltsa életét.

Nagy riadalom, sikoltozás, láрма töltötte be a mult csütörtökön este 7 óra tájban a püspöki kert szöglete mellett összehűköllő 5 utca lakosait. Dörgött, villámlott zuhogott az eső s a kaszárnyautca házainak falait jobbról balról mosta a piszkos áradat. Lejjebb a püspöki kert melletti utca lakói eltorlaszolták kapuikat, az évek óta sokszor használatba vett érdekes zsilip-féle elzárókkal. Két kis leányka (egyik 5, másik 7. éves lehetett) át akart menni a laktanya elején lévő primitív hidon, melynek két végétől több méternyire folyt a piszkos folyócska. Az áradat — melyet szerfelett felduzzasztott az épülő Weifert-féle ház előtt felhalmozott anyag csimborászó — elkapta a két kis leányt s vitte lefelé magával a nyitott csatorna torka felé. Szerencsére többen érkeztek e kritikus pillanatban az Andrássy-sétátér felől a vész színhelyére. Két férfi beugazolt a vízbe s kimentette a kis leányokat. Hasonló eset nem egyszer történt már meg városunk e nevezett utczerészén. Több alkalommal láttuk már, hogy a közelben lakó B... r fiakkerület tulajdonos a szögletekre rendelt fogatait, hogy a felgyülemlett publikumot a nagy áradatokon áthordja. Évek óta sürgetik, kérelmezik a nevezett utcák lakosai, hogy történjék — hát valami. És az a valami csak kézik az éji homályban. Állítólag a laktanya utczában nem laktának «reprezentáns»-ok.

Király-Panorama. Az Andrássy-sétátéren lévő Georgyevits M.-féle házban felállított úgynevezett király-panorámát oly tömegesen látogatja a közönség, hogy sokszor helyet sem lehet kapni. Ez új szerkezetű panorama, melynél a néző kényelmesen leülve gyönyörködhetik a fotografikus úton előállított mozgó képekben össze sem hasonlítható a piaczi bódék és ponyvasárokban felállított közönséges panorámmal, hol rettenetes mázolványok rontják a jó izlést. A nagyított fényképek pompásan visszatükrözik a természetet. A képek hetenként kétszer cseréltenek fel, u. m. csütörtökön és vasárnap. A mult héten a tyrosi szép tájakban gyönyörködhetett a publikum, ma vasárnap új képsorozat következik, felső olaszországi tájképekkel a Magiore és Comosee remek tájképeivel. A panorama reggeli 10 órától esti 10-ig látható.

(Piaczi árak Verseczen). A mult csütörtökön f. hó 11-én a következők voltak a piaczi árak: Búza legjobb 7 frt. — kr., középszerű 6 frt. 80 kr., Kétszeres legjobb 6 frt. 25 kr., középszerű 6 frt. — kr., Rozs legjobb 6 frt. 25 kr., Árpa legjobb 4 frt. 25 kr., középszerű 4 frt. — kr., Zab 5 frt. — kr., Kukoricza 4 frt. 10 kr., Marhahús 58 kr., Disznóhús kilója 46 kr., Cukor 48 kr.

Vasuti menetrend. Fehértemplom-ról: érkezik: 5.30 reggel, 1.03 délben és 6.11 este. Temesvár felé indul: 5.36 reggel, 1.07 délben, 6.35 este. Temesvárról érkezik: 7.23 reggel, 2.08 délben és 10.02 este. Fehértemplom felé indul: 7.31 reggel, 2.12 délben, 10.08 este. Nagybecskerekéről érkezik: 11.59 délben, 9.37 este. Becskerek felé indul: 5.50 reggel, 2.20 délután. Jaszenováról Oraviczára indul: 8.15 reggel, 3 délután, 10.45 este. Oraviczáról Jaszenova felé indul: 3 éj-jel 10.40 délelőtt, 3.35 délután. Temesvárról Arad felé indul: 8 reggel, 1.11 délben, 8.15 délután. Vojtekről Német-Bogsán felé indul 7 reggel, 9.15 este.

Irodalom.

„**Nevelőben**” című társadalmi regényt irt Madzsar Gusztáv makói tanár, írói néven Rudnay Kálmán, kinek egy kötet elbeszélése sikerrel látott napvilágot. A szerző művére előfizetést hirdet. 15—16 nyomtatott íven egy kötetben f. év szeptember hónapjának első napjaiban Lampel R. (Wodianer F. és Fai) csász. és kir. udvari könyvkereskedők kiadásában fog megjelenni. Egy díszesen kiállított fűzött példányak az ára 1 frt. 50 kr., a diszkötésű példányé 2 frt. Gyűjtőknek 10 előfizető után fűzött, 15 előfizető után diszkötésű tiszteletpéldánnyal szolgál a kiadó. Az előfizetési pénzek június 20-ig a szerző címére Makóra küldendők.

Szerkesztői levelezés.

P—o, Déva. Várva várom „megörvendezett” soraidat!

Többeknek. Több heti távollét után e lapok szerkesztését ismét átvettük, s munkatársainknak — kik távolléttünk idejében lapunk szerkesztéséről gondoskodtak — e helyen is kifejezzük igaz köszönetünket.

H—r—J—p—. Férfitársaink szövetezése nem olyan nagyon fontos dolog, hogy oly hosszú cikkben emlékezzünk meg róla s fordítsuk le az ön infámis rossz írású hosszú jermiadáit, melynek a végén arra lyukad ki a dolog, hogy a T. CZ. szabó urak magukon s állítólagos rossz és nyomorúságos helyzetükön segitendők véd és dacszövetséget kötöttek egymással s közös erővel felemelik a ruhák árát. Hogy az eddigieknél jobb munkákat kívánunk szállítani az ellen nincs semmi kifogásunk, de hogy valamennyi szabó kényszeríteni akarjanak arra, hogy talán a régi megrendelőknél is drágábban dolgozzanak mint eddig — az egy kicsit furcsa história s nagyon könnyen megjárhatják az ily dolgok hírlapi kürtölésével. A T. CZ. Publikum nem igen szereti, midőn a zsebet fenyegetik.

2926. szám 1892.

Hirdetmény.

A városi adóhivatal részéről közhírré tétetik, hogy az 1892. évi hadmentességi díj kivétési lajstrom, a temesvári m. kir. pénzügyigazgatóságnak f. évi július hó 27-én kelt 59904. számú rendeletével megállapítva leérkezett és f. hó 14—21-ig bezárólag a városi adóhivatal hivatalos helyiségében közszemlére kitétetik, a hol azt mindenki betekintheti.

A kivetés elleni netáni felebbezések az 1880. évi XXVII. törv.-cikk 14. §-a értelmében a közszemlére való kitétteltől számítandó 15 nap alatt a magy. kir. pénzügyigazgatóságnál nyújthatók be. Oly hadjóktelesek, kik évben első ízben rovatnak meg hadmentességi díjjal, a díjösszegnek könyvecskéikben történt előírás naptól számítandó 15 nap alatt is beadhatják ugyancsak a m. kir. pénzügyigazgatóságnál netáni felebbezéseiket.

Városi adóhivatal, Verseczen, 1892. évi aug. hó 10-én.

Bakalovits,

tanácsnok.

825. sz. tlkvi 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

Solymos és Hamburger temesvári czéző végrehajtatónak, Franz Mihály alibunári lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 252 frt. 27 kr. tőkét követelés és 10 frt. 5 kr. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében az alibunári kir. járásbírósg területén lévő Alibunár községben fekvő az alibunári 1401. ill. 2255. sz. tjkben felvett 70. ö. i. sz. ház és 350 n.-öl házhely, 224. hrsz. 1⁸⁹⁰ h. I. oszt. kaszálló, 211. hrsz. 1⁸⁹⁹ hold I. oszt. kaszálló, 98. hrsz. 1066 n.-öl I. oszt. kaszálló, 95. hrsz. 1⁸⁹⁹ h. II. oszt. szántó 95. hrsz. 1⁸⁹⁹ h. II. oszt. kaszálló, 128. hrsz. 2⁸⁹⁹ h. II. oszt. kaszálló, 472. hrsz. 406 n.-öl szőlő, 70. hrsz. 248 n.-öl kert, 170. hrsz. 1200 n.-öl I. oszt. szántó és 95. hrsz. I hold I. oszt. szántóból Frász Mihályt megillető jutalékára 1049 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1892. évi auguszt. hó 16-ik napjának d. e. 10 órája Alibunár községházánál tüzetik ki.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 104 frt. 90 krt köszpénzben, vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60.

t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Az árverés többi feltételei a hivatalos órák alatt ezen tsvi hatóság irodájában és az alibunári község-házánál megtekinthetők.

Alibunári kir. járásbíró-ság tsvi hatósága 1892. évi április hó 12-én.

Haupt F.,
kir. járásbíró.

Legfinomabb cognac-kivonat.

Védjegy a legfinomabb cognac-kivonat számára.

Kitűnő, egészséges tartalom-dús cognac rögtöni készítésére, mely a francia cognactól miben sem különbözik, ajánlom e jónak bizonyult különlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére) 16 frt. Készítésére utasítás ingyen mellékeltek. A legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.

Borszesz megtakarítás

érhető el a felülmulhatlan **pálinka-erősítő-kivonatom** által; ez az italoknak kellemes erősítő izt ad, és egyedül nálam kapható. Ára különként 3 frt. 50 kr. (600—1000 literre). Használati utasítás mellékeltek.

Ezen különlegességeken kívül ajánlom még összes **eszenciáimat, rum, szilvórium, törköly, fűkeserű** és mindennemű **likörök, szeszitalok, eczet és borecet** készítésére felülmulhatlan minőségben. Készítés leírása ingyen mellékeltek.

Árjegyzék bérmentve.

Egészséges gyártmányokért kezeskedem.

Pollak Károly Fülöp,

eszencia-különlegességek gyára **Prágában.**

(Megbízható képviselők kerestetnek.)

Uj! Helyben ily alakban még soha! **Uj!**

Fotoplastikus-perspektivikus

Király-Panorama

Andrássy-sétány, Georgyevics-féle házban.

Nyitva délelőtti 10 órától esti 10 óráig.

Ma vasárnap 14-től szerda augusztus hó 17-ig:

Felső olaszországi remek tájképek

a Maggiore és Como tavakkal
s az azok környékén található várak, nyaralók és szigetekkel,

Csütörtök aug. 18-tól szombat aug: 20-ig

LONDON VILÁGVÁROS

a Kristály-palotával s legnevezetesebb épületeivel

Buchingham és Windsor.

Vasárnap augusztus 19-től szerda augusztus 23-ig

Utazás a rendkívül érdekes

francia Schveizon át.

A Montblanc.

Minden vasárnapon és csütörtökön új sorozat.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, bál meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árujegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrássy-sétány és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVI. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetter Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.

Versecz. A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása.